

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет ветеринарної медицини

**Кафедра інфекційної патології, біобезпеки та ветеринарно-санітарного
інспектування ім. проф. В. Я. Атамася**

ОСНОВИ ХЕНДЛІНГА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
для лабораторних занять
здобувачів факультету ветеринарної медицини
з ОК «Основи хендлінга»

Галузь знань 21 «Ветеринарна медицина», 21 «Ветеринарія»
Спеціальність «Ветеринарна медицина»
Освітня програма «Ветеринарна медицина»
Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Одеса, 2024

УДК 636.7.025(083.13)

Укладач:

К.вет.н., доцент, доцент кафедри інфекційної патології, біобезпеки та ветеринарно-санітарного інспектування ім. проф. В. Я. Атамася Півень О. Т.

Рецензент:

В.о. завідувача кафедри хірургії, акушерства та хвороб дрібних тварин, к.в.н., доц. Морозов М. Г.

Методичні рекомендації для лабораторних занять здобувачів факультету ветеринарної медицини з ОК «Основи хендлінга» / О. Т. Півень [Електронний ресурс] – Одеса. : ОДАУ, 2024. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM); 12 см. 24 с.

Методичні рекомендації для лабораторних занять здобувачів факультету ветеринарної медицини з ОК «Основи хендлінга» призначені для допомоги здобувачам вищої освіти ОП «Ветеринарна медицина» денної форми навчання другого (магістерського) рівня у підготовці до лабораторних занять.

Затверджено до друку науково-методичною комісією факультету ветеринарної медицини (протокол № 4 від 04 листопада 2024р.)

Відповідальний за випуск: О. Т. Півень, кандидат ветеринарних наук, доцент

©Півень О. Т., 2024

ЗМІСТ

<i>Техніка безпеки та охорона праці</i>	4
<i>Рекомендована література</i>	8
<i>Лабораторне заняття 1.</i>	10
<i>Лабораторне заняття 2.</i>	12
<i>Лабораторне заняття 3.</i>	14
<i>Лабораторне заняття 4.</i>	15
<i>Лабораторне заняття 5.</i>	17
<i>Лабораторне заняття 6.</i>	19
<i>Лабораторне заняття 7.</i>	21

ТЕХНІКА БЕЗПЕКИ ТА ОХОРОНА ПРАЦІ

Під час проведення лабораторних занять необхідно дотримуватись правил поводження із собаками.

Службові собаки утримуються у розплідниках, які мають бути обгороджені парканом. Ворота й двері закриваються на надійні запори. Якщо собака утримується не у вольєрі, а у будці, то він має бути зафіксований на надійній прив'язі (нашийник або ланцюг).

До приміщення неможна входити стороннім особам, особливо дітям. Усе спецспорядження для собак має бути справним (нашийники, ланцюги, шлейки, намордники).

Доглядати за такими тваринами мають закріплені за ними інструктори. Без дозволу власника тварини чи інструктора до тварин наблизитись не можна.

Якщо до дресури, підготовки до змагань та виставок залучаються досвідчені кінологи чи інші співробітники, то перед цим вони мають пройти інструктаж із техніки безпеки. Дресувальні костюми мають бути справними.

При дресуванні собак шляхом задавання ласощів, їх згодовують, тримаючи відкриту долоню вгору.

На групових заняттях із підготовки собак між ними мають бути дотримані інтервали та дистанції, які допомагають уникнути бійок між тваринами, а також покусів і травмувань людей.

У випадках зриву собаки з повідка, безконтрольного виходу з вольєра, слід ураховувати, що собаки кусають те, що рухається. Тому у таких ситуаціях необхідно:

- Зупинитись, зберігаючи спокій. Без різких рухів необхідно дочекатись хендлера чи дресувальника, або ж зачекати, зберігаючи спокій зупинитися, і не роблячи різких рухів, дочекатися підходу дресувальника або почекаати, поки собака вас не обнюхає. Зазвичай, після цього у тварини зникає інтерес;

- Якщо у руці наявний апортувальний предмет, то слід його киданням переключити собаку на апортування;
- З різкою загрозливою інтонацією дати собаці команду «Фу»;
- За допомогою підручних предметів змусити собаку дочекатися дресувальника, господаря чи хендлера;
- Перед завантаженням собаки до автомобілю та інших транспортних засобів, на тварин одягають намордники, собака має перебувати на короткому повідку й за командою «Поруч!».

Особи, які знаходяться біля собаки, не повинні без потреби махати перед тваринами руками, ганчірками, кричати й говорити у загрозливому тоні по відношенню до тварини й її господаря.

Слід пам'ятати, що собака може бути джерелом захворювань людей. У зв'язку із цим, необхідно дотримуватись санітарно-гігієнічних правил та правил особистої гігієни:

1. Особам, які закріплені за собаками, перед роботою з тваринами слід одягати спецодяг.
2. Не слід дозволяти собаці облизувати обличчя й руки.
3. Не можна годувати й напувати собаку з особистого посуду.
4. Не слід використовувати для догляду за тваринами предмети особистої гігієни.
5. При роботі з тваринами не дозволяється їсти, пити, палити.
6. Після кожного контакту із собаками слід ретельно мити руки із милом.
7. При укусах собакою, рани треба промити господарським милом, змастити розчином йоду й накласти пов'язку.
8. При виявленні у тварин відхилень у поведінці (агресія, млявість, підвищена температура тіла, відмова від корму, спотворений апетит) негайно необхідно про це повідомити старшому начальнику та поінформувати ветеринарну службу.
9. Періодично із профілактичною метою або за показаннями слід проводити дезінфекцію місць розташування собак, кухні, прилеглих до розплідника територій,

із попереднім ретельним механічним очищенням. Будки, настили виносять із вольєрів, розбирають та після ретельного їх обмивання водою просушують та прожарюють під сонячними променями.

10. Інвентар для дресирування, предмети догляду за тваринами регулярно піддають механічній обробці, обмиванню й дезінфекції.

11. Фекалії від собак, шерсть після чистки та інше сміття збирають у спеціальній ямі, що закривається кришкою та віддалена від приміщення на відстань 50 м.

Забороняється:

1. Передавати службову собаку стороннім особам.
2. Використовувати собак не за їх призначенням.
3. Проводити заняття із собакою, яка проявила агресію до дресирувальника чи хендлера.

4. Заохочувати одну собаку у присутності іншої тварини або ж групи собак.

5. Вступати у тактильний контакт із незнайомою собакою, яка знаходиться не на прив'язі, без спеціального спорядження; подавати будь-які команди незнайомій тварині.

6. Не можна підвищувати голос, приймати загрозливі пози, дражнити й виробляти різкі провокуючі рухи руками чи будь-якими предметами на агресивних чи занадто збудливих собак, які знаходяться не на прив'язі.

7. Допускати жорстоке поводження із службовими собаками, застосовувати невинуватий механічний вплив на тварину.

8. Допускати контакт новоприбулих тварин із іншими собаками підрозділу; контакт не спарених собак й собак однієї статі, з метою попередження їх бійки.

9. Не можна допускати контакт цуценят із дорослими собаками, вигулювати й годувати їх спільно.

10. Здійснювати прибирання місць утримання службових собак у момент їх годівлі; намагатися забрати годівницю або ж додати корм.

11. Палити і вживати їжу під час роботи із службовою собакою.

12. Виконувати без використання відповідного захисного спорядження роль фігуранта під час дресирування собак, особливо на більш розвинуту агресію, проведення затримання.

13. Виводити службову собаку із вольєра без спеціального спорядження у момент, коли на території наявні інші собаки.

14. Стороннім особам не можна підходити до собаки, що знаходиться на прив'язі, або до тварини у період вигодовування нею цуценят.

15. Чіпати собаку, коли тварина спить чи їсть.

16. Використовувати під час рооти із собакою несправне спеціальне спорядження.

17. Вигулювати «тічну» суку без повідка.

При зустрічі із агресивним собакою, який знаходиться у вільному стані, слід:

- Поводитись спокійно, не проявляючи хвилювання й не жестикулюючи руками; не намагатися утекти від тварини, як і не повертатися до неї спиною, адже це провокує прояв мисливського інстинкту та прихводить до нападу.

- Не робити різких рухів у бік господаря собаки.

- Під час нападу декількох собак, слід стати спиною до стіни, дерева тощо, щоб не допустити напад зі спини.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Доценко В. В. Зоопсихологія : навч. посіб. Харків, 2019. 240 с.
2. Європейська конвенція про захист домашніх тварин. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_a15#Text
3. ЗУ Про затвердження правил транспортування тварин (Редакція від 17.09.2020 р). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-2011-%D0%BF#Text>
4. ЗУ Про захист тварин від жорсткого поводження (Редакція від 06.11.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3447-15#Text>
5. Іванова О. В., Гиль М. І., Литвиненко Т. В., Шевченко С. С., Трофименко А. О. Біологія собаки: навч. посібник. Миколаїв. URL: https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/3500/3/%D0%91%D1%96%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F%20%D1%81%D0%BE%D0%B1%D0%B0%D0%BA%D0%B8_%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA_1.pdf
6. Півень О. Т., Тарасенко Л. О., Рудь В. О., Скрипка Г. А. Основи ветеринарної санітарії: навч. посібн. Одеса: «Екологія», 2024. 156 с.
7. Тарасенко Л. О., Ясько В. М., Решетніченко О. П., Макаріхіна І. В. Етологія : посібн. Одеса, 2014. 308 с.
8. Хомич В. Т., Горальський Л. П., Ших. Ю. С. Морфологія собаки: навч. посібник. Житомир: «Полісся», 2013. 473 с.
9. Гиль М. І., Коновалов О. В., Агапова Є. П., Сусол Р. Л. Дресування собак: навчальний посібник. URL: https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/tvpptsb/kaf_ggtb/hyl/navch-pos-dresyruv-sob.pdf
10. Горбачова Т. О., Ховара В. І. Етологія та добробут тварин: навчально-методичний посібник. URL: <https://vseosvita.ua/library/navchalnyi-posibnyketolohiia-ta-dobrobut-tvaryn-655923.html>
11. Добробут тварин. URL: https://ciwf.in.ua/wp-content/uploads/2015/06/AW_Broom.pdf

12. Племінне положення кінологічної спілки України. URL: https://uku.com.ua/polozheniya/plem_work/2020/plem_polozh.html
13. Положення про організацію заходів у системі Всеукраїнської громадської організації «Кінологічна Спілка України». URL: https://docs.google.com/document/d/10C0lek_C7xyeruLTJr4CCUJ3KIsGHwLfvRcWkRBUXwI/edit
14. Родіонова К. О., Палій А. П., Наливайко Л. І. Ветеринарна санітарія та дезінфектологія: термінологічний словник. Харків: «Стиль-Издат», 2019. 123 с.
15. Статут Всеукраїнської ГО «Кінологічна спілка України». URL: https://uku.com.ua/oficial_inform/ustav.html
16. Транспортування домашніх тварин. URL: <https://www.zootovary.com/uk/transportuvannya-domashnih-tvarin-a-244.html>
17. FCI International Breeding Strategies. URL: https://uku.com.ua/polozheniya/plem_work/2020/inter_plrm_strategii_en.pdf
18. Rodionova K. O., Piven, O. T., Khimych, M. S., Skrypka, H. A., Paliy, A. P., Yatsenko, I. V., Busol, L. V. Basic requirements for keeping animal by-products. Ukrainian Journal of Ecology. 2021. Vol. 11(2). P. 216-223. URL: <https://www.ujecology.com/articles/basic-requirements-for-keeping-animal-byproducts.pdf>

Лабораторне заняття №1. Породні особливості собак

Мотиваційна характеристика теми: Існує дуже велика кількість порід собак. Це дає змогу власникам тварин обрати саме ту породу, яка максимально відповідатиме стилю життя господаря, його потребам. Кожна із порід має свої неповторні характеристики.

Часто під час роботи хендлерам доводиться працювати із собаками різних порід. Тому дуже важливо розумітись на породних особливостях собак, що вірно обирати тактику спілкування із тваринами та досягати бажаних результатів у підготовці до заходів у найкоротші терміни.

Мета: ознайомлення із породними особливостями собак різних напрямів (мисливські, декоративні, службові, бійцівські тощо).

Завдання:

1. Ознайомитись із планом лабораторного заняття.
2. Переглянути фото порід собак за посиланням <https://petsi.net/articles/dogs/porodi-sobak-rozmayittya-ta-osoblivosti>
3. Заповнити таблицю щодо породних особливостей собак:

№з/п	Напрям	Порода	Опис
1	Мисливські	1.	
		2.	
		3.	
2	Службові	1.	
		2.	
		3.	
3	Бійцівські	1.	
		2.	
		3.	

4	Декоративні	1.	
		2.	
		3.	
5	Їздові	1.	
		2.	
		3.	

Обладнання: мультимедійне обладнання, інтернет.

План заняття:

1. Сучасні класифікації порід собак.
2. Особливості собак бійцівських порід.
3. Гіпоалергенні собаки.
4. Собаки для дітей і для квартири.
5. Їздові собаки.
6. Мисливські собаки.
7. Собаки великих, середніх та дрібних порід.

Контрольні питання:

1. Походження собак різних порід.
2. Особливості бійцівських собак. Представники
3. Особливості мисливських собак. Представники
4. Особливості їздових собак. Представники
5. Особливості службових собак. Представники
6. Які декоративні породи собак Вам відомі?

Форма звітності: конспект, заповнена таблиця (згідно завдання 3), презентація про обрану породу собак.

Лабораторне заняття №2. Годівля, утримання та профілактичні заходи при розведенні собак

Мотиваційна характеристика теми: Успіх підготовки собак до виставок змагань напряму пов'язаний зі станом їх здоров'я, резистентністю організму, стабільністю нервової системи. У зв'язку із цим власниками собак, хендлерам необхідно ретельно слідкувати за раціоном тварин, за своєчасним проведенням профілактичних заходів (вакцинації, ревакцинації, протипаразитарні обробки тощо), адже без них тварини не допускаються до участі у більшості заходів.

Мета: навчитись підбирати правильні раціони годівлі для собак різних порід, обирати правильно корми промислового виробництва; опанувати правила облаштування місця, де утримуються собаки, та особливості проведення профілактичних заходів (протипаразитарні обробки, вакцинації тощо).

Завдання:

1. Ознайомитись із теоретичною частиною лабораторного заняття.
2. Ознайомитись із основними схемами вакцинації собак.
3. Ознайомитись з правилами проведення протипаразитарних обробок тварин.
4. Підібрати раціон для конкретної породи собак.

Обладнання: мультимедійне обладнання; зразки кормів для собак (сухі та вологі); препарати для вакцинації собак та для проведення профілактичних обробок.

План заняття:

1. Вплив раціону харчування на здоров'я собак
2. Правила годівлі собак.
3. Сучасні корми для собак. Класифікація.
4. Вимоги до утримання собак та поводження з ними.

5. Протипаразитарні та антигельмінтні обробки собак.
6. Вимоги до антигельмінтних препаратів.
7. Вакцинація собак. Основні схеми. Асортимент вакцин.

Контрольні питання:

1. Яким вимогам має відповідати раціон собаки?
2. Як класифікують корми для собак?
3. Що слід враховувати під час вибору корму для собаки?
4. Яку кількість корму слід згодовувати собаці?
5. Натуральна годівля та готові раціони – що краще? Переваги і недоліки.
6. Які нормативні акти регламентують утримання та виховання собак?
7. Яку відповідальність несе господар за недотримання законів і правил щодо утримання та виховання собак?
8. Як часто слід проводити дегельмінтизацію собак?
9. З якого віку проводять дегельмінтизацію собак?
10. Як правильно обрати антигельмінтик для собак?
11. Що таке вакцинація і з якого віку її проводять?
12. Проти яких захворювань проводять вакцинацію собак?
13. Як часто вакцинують собак?
13. Які сучасні вакцини для собак Вам відомі?

Форма звітності: конспект, презентація (за бажанням).

Лабораторне заняття №3. Особливості грумінгу різних порід собак

Мотиваційна характеристика теми: Під час підготовки собак до виставок та змагань важливе місце належить грумінгу, адже до виставкової та спортивної кар'єри допускаються тварини, що відповідають стандартам породи. Тому, для

хендлера великим плюсом є знання особливостей грумінгу різних порід собак, правил догляду за шерстю тварин, що дозволяє представити тварину у більш вигідному ракурсі.

Мета: ознайомитись із технікою безпеки під час стриження собак, основним інвентарем, що використовується у роботі грумера; засвоїти особливості стриження найбільш поширених порід собак та основи догляду за шерстю собак.

Завдання:

1. Зробити опис інвентарю, що є необхідним для роботи грумера.
2. Оцінити стан шерсного покриву різних порід собак.
3. Обрати догляд для тварин із шерстю короткою, довгою та середньої довжини.

Обладнання: мультимедійне обладнання; різні види щіток, гребінців, триммерів; доглядова косметика для шерсті собак.

План заняття:

1. Техніка безпеки грумера.
2. Правила особистої гігієни й заходи безпеки при роботі з собаками.
3. Склад аптечки для собак.
4. Загальні правила догляду за шерстю собак.
5. Інструменти для догляду за шерстю собак.
6. Косметика для шерсті собак.
7. Догляд за довгою шерстю.
8. Догляд за шерстю короткою та середньої довжини.
9. Догляд за жорсткою шерстю (тримінг).
10. Догляд за шерстю цуценят.

Контрольні питання:

1. Які вимоги висуваються до робочого місця грумера?
2. Облаштування робочого місця грумера.
3. Одяг грумера. Вимоги.
4. Особиста гігієна грумера при роботі з собаками.
5. Заходи безпеки при роботі грумера з собаками.
6. Склад аптечки грумера.
7. Догляд за шерстю собак.
8. Інструменти для догляду за шерстю собак.
9. Види процедур по догляду за шерстю собак.
10. Сучасні косметичні засоби для собачої шерсті.
11. Особливості догляду за довгою шерстю
12. Особливості догляду за короткою та середньої довжини шерстю.
13. Догляд за жорсткою шерстю.
14. Що таке тримінг? Різновиди тримінгу.
15. Догляд за шерстю цуценят.

Форма звітності: конспект, презентація (за бажанням).

Лабораторне заняття №4. Способи поведінки собак. Профілактика агресивної поведінки

Мотиваційна характеристика теми: Проблема агресії у собак є однією із найгостріших та найактуальнішою як серед фахівців, так і серед власників собак. На сьогоднішній день вченими виділено надзвичайно велику кількість причин, що можуть стати причиною виникнення цього явища. Однак, в основі їх лежить фізіологія нервової діяльності та особливості формування поведінки у різні періоди життя тварини. Професійний хендлер має володіти знаннями щодо формування

поведінки собак, підходами щодо попередження агресії у тварин, а також вміти поводитись із собаками, що проявляють агресію.

Мета: ознайомитись із способами поведінки собак, причинами агресивної поведінки та її профілактикою.

Завдання:

1. Опанувати методи формування бажаної поведінки у собак.
2. Розробити підходи щодо вгамування агресії у собак.
3. Навчитись профілакувати різні види агресії у собак.

Обладнання: мультимедійне обладнання.

План заняття:

1. Характеристика основних видів поведінки собаки.
2. Ритуальна поведінка.
3. Територіальна поведінка.
4. Ігрова поведінка.
5. Соціальна поведінка.
6. Соціальна депривація.
7. Агресивна поведінка собак.
8. Способи подолання агресивної поведінки у собак.

Контрольні питання:

1. Які складові поведінки собаки Вам відомі?
2. Які види поведінки собак Вам відомі?
3. Охарактеризуйте ритуальну поведінку собак.
4. Охарактеризуйте територіальну поведінку собак.
5. Охарактеризуйте ігрову поведінку собак.
6. Охарактеризуйте соціальну поведінку собак.

7. Які існують ранги у псових?
8. Що таке соціальна депривація? Її наслідки.
9. Види агресії у собак.
10. Причини відсутності агресії у собак.
11. Як подолати домінуючу агресію у собак?
12. Як подолати агресивну поведінку у собаки, пов'язану із хворобою?
13. Як подолати агресію у собаки, спричинену страхом?
14. Як подолати харчову агресію у собак?

Форма звітності: конспект, презентація (за бажанням).

Лабораторне заняття №5. Формування бажаної поведінки у собак. Фобії

Мотиваційна характеристика теми: Навчанню собак надається провідна роль під час роботи хендлера. Однак, підходи до навчання мають базуватись на знаннях фізіології, на сучасних даних щодо особливостей поведінки різних порід собак, бо це допоможе підібрати найефективніший метод навчання, дресури, у залежності від кінцевої мети (участь у змаганнях, виставках). Знаючи сучасні підходи до навчання тварин, які є науково обґрунтованими, можна сформувати бажану поведінку тварин у найкоротші терміни. Також, під час соціалізації собак часто у тварин можуть формуватись фобії. Нажаль, більшість фобій дуже важко усунути, їх легше профілакувати.

Мета: ознайомитись із способами формування у собак бажаної поведінки, основами дресури та фобіями (звуковими, тактичними, візуальними).

Завдання:

1. Описати методи навчання собак. Розкрити особливості кожного із них.
2. Опанувати етапи дресування собак.

3. Описати правила, яких слід дотримуватись під час дресирування собак.
4. Зробити порівняльну характеристику зриву, неврозу та фобій.

Обладнання: мультимедійне обладнання.

План заняття:

1. Методи навчання собак.
2. Нульове підкріплення.
3. Дресирування та його етапи.
4. Способи дресирування.
5. Правила, яких необхідно дотримуватись при дресирування собак.
6. Помилки в дресируванні собак.
7. Фобії у собак.
8. Розлади нервової діяльності у собак: зрив і невроз.
9. Правила роботи з візуальними фобіями у собак.

Контрольні питання:

1. Які методи навчання собак Вам відомі?
2. Розкрийте традиційний метод навчання собак.
3. У чому полягає умовно-рефлекторне та функціональне навчання собак?
4. Що таке «оперантне навчання»?
5. з яких етапів складається дресирування собаки?
6. Які основні способи дресирування Вам відомі?
7. Яких правил слід дотримуватись під час дресирування собак?
8. Розкрийте технічні помилки у дресируванні собак.
9. Розкрийте методичні помилки у дресируванні собак.
10. Які існують напрями дресирування собак?
11. Причини порушення умовно-рефлекторної діяльності у собак.
12. Неврози у собак: причини та наслідки.
13. У чому різниця між «зривом» та «неврозом» у собаки?

14. Дайте визначення поняттю «фобія» у собак.
15. Види (різновиди) фобій у собак. Наведіть приклади.
16. Які існують шляхи подолання фобій у собак?

Форма звітності: конспект, презентація (за бажанням).

Лабораторне заняття №6. Кодекс етики КСУ. Загальні відомості про племінне положення ВГО КСУ, Положення про породні клуби ВГО КСУ, Положення про організацію заходів у системі ВГО КСУ

Мотиваційна характеристика теми: Робота професійного хендлера є надзвичайно відповідальною. Здійснення її є неможливим без знання змісту основним нормативних актів, згідно яких функціонує ВГО «Кінологічна спілка України». Серед чинних нормативних актів центральне місце належить Кодексу етики КСУ, Племінному положенню КСУ, Положенню про породні клуби й Положенню про організацію заходів.

Мета: ознайомитись з основними положеннями Кодексу етики КСУ.

Завдання:

Завдання 1. Ознайомитись із племінним положенням КСУ (https://uku.com.ua/polozheniya/plem_work/2020/plem_polozh.html). Зробити короткий конспект.

Завдання 2. Ознайомитись із Положенням про породні клуби ВГО КСУ (https://uku.com.ua/polozheniya/plem_work/2020/polozh_mono_club.html) . Зробити короткий конспект.

Завдання 3. Положення про організацію заходів у системі ВГО КСУ (https://docs.google.com/document/d/10C0lek_C7xyeruLTJr4CCUJ3KlsGHwLfvRcWkR

ВУхwI/edit) . Зробити короткий конспект.

Обладнання: мультимедійне обладнання.

План заняття:

1. Загальні відомості та зміст Кодексу етики КСУ.
2. Вимоги до власників собак згідно Кодексу етики КСУ.
3. Вимоги до заводчика згідно Кодексу етики КСУ.
4. Вимоги до суддів згідно Кодексу етики КСУ.
5. Вимоги до учасників кінологічного заходу згідно Кодексу етики КСУ.
6. Вимоги до хендлера згідно Кодексу етики КСУ.
7. Вимоги до членів КСУ згідно Кодексу етики КСУ.

Контрольні питання:

1. Що являє собою Кодекс етики ВГО КСУ?
2. Обов'язки власника собаки згідно Кодексу етики ВГО КСУ.
3. Обов'язки заводчика згідно Кодексу етики ВГО КСУ.
4. Обов'язки судді згідно Кодексу етики ВГО КСУ.
5. Хто вважається учасником кінологічного заходу згідно Кодексу етики ВГО КСУ.
6. Вимоги до хендлера згідно Кодексу етики ВГО КСУ.
7. Які дисциплінарні заходи застосовують до порушників положень Кодексу етики ВГО КСУ?
8. Наведіть короткий зміст племінного положення ВГО КСУ.
9. Наведіть короткий зміст Положення про породні клуби ВГО КСУ.
10. Наведіть короткий зміст Положення про організацію заходів у системі ВГО КСУ

Форма звітності: конспект, презентація (за бажанням).

Лабораторне заняття №7. Участь собак у виставках та змаганнях.

Організація заходів

Мотиваційна характеристика теми: ВГО КСУ організовує заходи різних масштабів, у тому числі і міжнародного рівня. При цьому керуються положеннями про організацію різних видів виставок і змагань (заходів різних рангів). Хенлер має розуміти на відмінностях участі у змаганнях різних рівнів, а також знати вимоги до тварин, що готуються до участі у виставках і змаганнях різних рангів.

Мета: ознайомитись з класифікацією виставок собак; особливостями проведення змагань користувальних собак (IGP), змагань з мондіорингу, змагань аджиліті, змагань з обідієнс, їздового спорту, кінологічного фрістайлу, змагань мисливських порід.

Завдання:

Завдання 1. Ознайомитись із Положенням про монопородні виставки КСУ (https://uku.com.ua/polozheniya/show/2020/monobreed_show.html). Зробити короткий конспект.

Завдання 2. Ознайомитись з Положенням про курс дресирування за національною програмою «собака-компаньйон» всеукраїнської громадської організації «кінологічна спілка України». Зробити короткий конспект.

Завдання 3. Ознайомитись із положенням про національну програму дресирування та перевірки службових якостей собак «Український ринг». Зробити короткий конспект.

Завдання 4. Ознайомитись з Міжнародними Положеннями про проведення випробувань користувальних собак (IGP) щодо організації та проведення (https://uku.com.ua/polozheniya/sport/2023/inter_igp.pdf). Зробити короткий конспект.

Завдання 5. Ознайомитись з міжнародними правилами змагань з мондіорингу. Зробити конспект.

Завдання 6. Ознайомитись з Положенням [про проведення змагань з аджиліті ВГО "КСУ" та про кваліфікаційні норми отримання робочих сертифікатів з аджиліті та присудження титулів з аджиліті](#). Зробити короткий конспект.

Завдання 7. Ознайомитись з загальними правилами участі у тестуваннях на послух та у змаганнях національного класу по обідієнс (Об-1, Об-2) (https://uku.com.ua/pravila_sport/obidiens.html). Зробити короткий конспект.

Завдання 8. Ознайомитись із Положенням про проведення змагань з кінологічного фристайлу (танці з собаками) в системі ВГО КСУ (<https://uku.com.ua/polozheniya/sport/2022/fristayle/zmagannya.pdf>). Зробити короткий конспект.

Завдання 9. Ознайомитись із Положенням про проведення змагань з дог-фризбі та дог-фризбі фристайлу в системі ВГО КСУ. Зробити короткий конспект.

Завдання 10. Заповнити підсумкову таблицю

№ з/п	Назва (вид) змагань	Суть	Що оцінюється (прикладі вправ)
1	Мондіоринг		
2	Аджиліті		
3	Обідієнс		
4	Фристайл		
5	Користувальні собаки		
6	Really obidience		
7	Іздовий спорт		
8	Служба собак детекторів		
9	Пошуково-рятувальна служба		

10	Служба порятунку на воді		
11	Дог-фризбі		
12	Мисливські		

Обладнання: мультимедійне обладнання.

План заняття:

1. Ранги виставок, які проводить КСУ.
2. Монопородні виставки КСУ. Правила проведення експертизи.
3. Правила проведення конкурсів.
4. Виставкові титули собак.
5. Ранги спортивних змагань, які проводить КСУ.
6. Змагання з мондіорингу.
7. Змагання з аджиліті.
8. Змагання з обідіенсу.

Контрольні питання:

1. Наведіть ранги виставок собак, які КСУ проводить на території України.
2. Особливості організації міжнародних виставок.
3. Наведіть варіанти профільних випробувань для собак мисливських порід.
4. Які класи визнано на міжнародних випробуваннях рангу САСІВ?
5. Розкрийте особливості проведення й організації монопородних виставок собак і правила проведення експертизи.
6. У чому полягають особливості проведення спортивних змагань собак? Хто допускається до участі у змаганнях?
7. Наведіть суть проведення змагань з мондіорингу.
8. Охарактеризуйте особливості проведення змагань з аджиліті.
9. У чому полягають змагання з обідіенсу? Які параметри оцінюються у собак?

Форма звітності: конспект, презентація (за бажанням).

Навчальне видання

**Методичні рекомендації
для лабораторних занять
здобувачів факультету ветеринарної медицини
з ОК «Основи хендлінга»**

**Формат 60x84/16. Гарнітура Times New Roman
Папір для цифрового друку. Друк ризографічний.**

**Ум. друк. арк.1,0.
Наклад
100 прим
ОДАУ**

65000, м.Одеса, вул. Пантелеймонівська, 13